

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 214/2014-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Crédit Agricole Corporate and Investment Bank S.A., Quai Du President Paul Doumer 9, La Defense Cedex, Paríž, Francúzsko, zastúpenej advokátom Mgr. Markom Staroňom, konateľom spoločnosti White & Case s. r. o., Hlavné námestie 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 50/2013 a jeho uznesením z 24. októbra 2013 a postupom Krajského súdu v Bratislave v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob/299/2013 a jeho uznesením z 11. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Crédit Agricole Corporate and Investment Bank S.A. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. januára 2014 doručená sťažnosť spoločnosti Crédit Agricole Corporate and Investment Bank S.A. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obdo 50/2013 a jeho uznesením z 24. októbra 2013, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v následne pokračujúcom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob/299/2013 a jeho uznesením z 11. decembra 2013 (k časovej postupnosti konania pozri bod 2, pozn.).

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľka je odporcom v právnej veci navrhovateľa Slovenské energetické strojárne, a. s., Tlmače (ďalej len „SES“), o nariadenie predbežného opatrenia. Vo veci rozhodol Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 32 Cb/64/2013-100 zo 4. apríla 2013, ktorým (okrem iného) nariadil predbežné opatrenie – povinnosť sťažovateľke zdržať sa poskytovania akýchkoľvek plnení v prospech v návrhu uvedenej spoločnosti. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 8 Cob/6/2013 z 29. mája 2013, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu zo 4. apríla 2013 a konanie zastavil. O dovolaní SES proti tomuto uzneseniu rozhodol najvyšší súd sťažovateľkou namietaným uznesením sp. zn. 3 Obdo 50/2013 z 24. októbra 2013, ktorým zrušil uznesenie krajského súdu z 29. mája 2013 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd sťažovateľkou namietaným (v poradí druhým) uznesením sp. zn. 2 Cob 299/2013 z 11. decembra 2013 časť prvostupňového rozhodnutia zmenil tak, že návrh SES zamietol a vo zvyšnej časti ho potvrdil (pozri bod 16).

3. Vo vzťahu k najvyššiemu súdu sťažovateľka v časti III sťažnosti („*Porušené práva a slobody sťažovateľa*“) uviedla:

„(9) *S poukazom na dôvody uvedené v bodoch 3.1 a 3.2 nižšie je Sťažovateľ toho názoru, že Uznesením NS SR bolo porušené základné právo Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, právo Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, ako aj právo sťažovateľa na rovnosť podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy.*

3.1 *Zrušením uznesenia KS BA 1 nastolil NS SR opätovný stav existencie nezákonného predbežného opatrenia, ktoré bolo a je vydané v rozpore s prekážkou rei iudicatae...*

3.2 *Ignorovanie námietok Sťažovateľa uvedených vo Vyjadrení k Dovolaniu...*

(25) ... *NS SR sa v Uznesení NS SR nielenže nevysporiadal so žiadnou z námietok sťažovateľa uvedených vo Vyjadrení k Dovolaniu..., pričom išlo o námietky majúce zásadný význam a dopad na konanie pred NS SR, NS SR sa dokonca v Uznesení NS SR ani len nezmienil o tom, že vyjadrenie k Dovolaniu bolo predložené.*

(26) *Podľa názoru Sťažovateľa týmto ignorovaním všetkých námietok Sťažovateľa uvedených vo Vyjadrení k Dovolaniu došlo k jednoznačnému porušeniu práv Sťažovateľa garantovaných v článkoch 46 ods. 1 a 47 ods. 3 Ústavy a článku 6 ods. 1 Dohovoru...“*

4. Vo vzťahu k postupu krajského súdu a jeho uzneseniu z 11. decembra 2013 sťažovateľka v sťažnosti (časti II „*Predmet sporu pred NS SR*“) namietala:

„(8) *Po zrušení Uznesenia KS BA 1 musel KS BA v súlade s právnym názorom NS SR vyjadrenom v Uznesení NS SR vydať Uznesenie KS BA 2, ktorým potvrdil Predbežné opatrenie. Vzhľadom na to, že Uznesenie KS BA 2 je priamym dôsledkom napádaného Uznesenia NS SR a potvrdzuje protizákonné Predbežné opatrenie, Sťažovateľ sa v tejto sťažnosti domáha aj zrušenia Uznesenia KS BA 2).*

V časti III sťažnosti bode 19 sťažovateľka ďalej uviedla: «*NS SR a aj KS BA opomínajú, že hoci predmet konaní vo veci samej je „naoko“ označený odlišne, predmet konaní o predbežných opatreniach je vo všetkých prípadoch rovnaký a je ním zákaz plnenia*

zo Záruk.» Inú argumentáciu vo vzťahu k postupu krajského súdu sťažovateľka v sťažnosti neuvádzala.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„(i) Uznesením Najvyššieho súdu... zo dňa 24. 10. 2013, spis. zn. 5 Obdo 50/2013 a uznesením Krajského súdu... zo dňa 11. 12. 2013, č. k. 2 Cob 299/2013-510, bolo porušené základné právo spoločnosti Crédit Agricole Corporate and Investment Bank S. A. na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy..., právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru... a právo na rovnosť podľa článku 47 ods. 3 Ústavy...

(ii) Uznesenie Najvyššieho súdu... zo dňa 24. 10. 2013, spis. zn. 5 Obdo 50/2013 a uznesenie Krajského súdu... zo dňa 11. 12. 2013, č. k. 2 Cob 299/2013-510, sa zrušujú a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

(iii) Najvyšší súd... je povinný uhradiť spoločnosti Crédit Agricole Corporate and Investment Bank S. A., trovy právneho zastúpenia v sume 312,38 EUR (vrátane DPH)...“

6. Ako dôkazový materiál sťažovateľka okrem iných písomností predložila uznesenie okresného súdu zo 4. apríla 2013, uznesenie krajského súdu z 29. mája 2013, uznesenie najvyššieho súdu z 24. októbra 2013 a uznesenie krajského súdu z 11. decembra 2013 (pozri tiež bod 2).

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní... rovní (pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy... za podmienok ustanovených zákonom...).

9. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľky zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom postupom a dovolacím rozhodnutím najvyššieho súdu, ako aj na neho nadväzujúcim rozhodnutím krajského súdu (pozri body 1 a 5).

10. Najvyššiemu súdu (v postavení dovolacieho súdu), ktorý napadnutým uznesením sp. zn. 3 Obdo 50/2013 z 24. októbra 2013 zrušil uznesenie krajského súdu z 25. septembra 2013 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, sťažovateľka vytýka najmä „*nastolenie opätovného stavu existencie nezákonného predbežného opatrenia*“ a ignorovanie jej námietok uvedených vo vyjadrení k dovolaniu (pozri bod 3).

11. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti

domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, I. ÚS 249/2013). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

12. Sťažnosť ústavnému súdu možno podať len vtedy, keď boli pred jej podaním vyčerpané všetky prostriedky, ktoré zákon na ochranu práv poskytuje. Takým prostriedkom sa podľa ustanovenia § 53 zákona o ústavnom súde rozumie riadny opravný prostriedok, mimoriadny opravný prostriedok, vyjmúc návrh na obnovu konania a iný právny prostriedok, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd poskytuje.

13. V danom prípade je ústavná sťažnosť (jej časť) neopodstatnená, pretože smeruje proti zrušujúcemu rozhodnutiu najvyššieho súdu (pozri bod 2), ktoré treba považovať za procesné rozhodnutie nemajúce charakter rozhodnutia „konečného“ (nehľadiac na to, že predmetom samotného sporu bolo rozhodnutie o predbežnom opatrení ako dočasnom súdnom rozhodnutí, pozn.). Najvyšší súd neodmietol sťažovateľke v dovolacom konaní poskytnutie súdnej ochrany (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), vecou sa zaoberal a rozhodol o nej. Sťažovateľka mala možnosť v opätovnom konaní pred krajským súdom

uplatniť ochranu označených práv, aj svoju argumentáciu týkajúcu skutkovej a právnej stránky predmetnej veci.

Ústavný súd poznamenáva, že nesúlad právnych názorov sťažovateľky s faktickými a právnymi závermi najvyššieho súdu nezakladá (nespôsobuje) samo osebe porušenie označených práv. Navyše, podľa zistení ústavného súdu na okresnom súde sa v danej veci súdne konanie vo veci samej nachádza v štádiu prvostupňového konania na okresnom súde, ktorý bude vo veci ďalej konať. SES totiž v súlade s povinnosťou uloženou mu už v bode III výroku uznesenia č. k. 32 Cb/64/2013-100 zo 4. apríla 2013 podalo 12. apríla 2013 okresnému súdu návrh na začatie konania (ďalej vedeného pod sp. zn. 32 Cb/64/2013) vo veci samej, t. j. návrh na určenie, že záväzok sťažovateľky vyplatiť spoločnosti EMPRESA bankové záruky sa stal neplatným, resp. zamietol. V tomto konaní sa bude sťažovateľka môcť dožadovať súdnej ochrany svojich v sťažnosti označených práv a v plnom rozsahu uplatniť všetky argumenty, ktorými podporuje svoj návrh.

14. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy najvyšším (dovolacím) súdom nie je daná jeho právomoc na prerokovanie veci, a preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z uvedeného dôvodu.

15. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie označených práv uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Cob/299/2013 z 11. decembra 2013 (bod 5), ktorým krajský súd odmietol odvolanie spoločnosti EMPRESA NACIONAL DE ELECTRICIDAD S. A. z Chile (ďalej aj „spoločnosť EMPRESA“) proti uzneseniu okresného súdu zo 4. apríla 2012, zmenil predmetné uznesenie okresného súdu vo výroku II tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia v tejto časti zamietol, vo výroku I, ktorým okresný súd uložil sťažovateľke povinnosť zdržať sa poskytnutia akýchkoľvek plnení v prospech spoločnosti EMPRESA na základe záručných listín vystavených sťažovateľkou..., uznesenie okresného súdu zo 4. apríla 2013 potvrdil.

16. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením označených práv uznesením krajského súdu z 11. decembra 2013 (pozri bod 5 – petit sťažnosti) v odôvodnení svojej sťažnosti neargumentovala žiadnym ústavne relevantným spôsobom podporujúcim jej tvrdenie. Skutočnosti uvádzané v sťažnosti (pozri bod 4) nedosahujúce ústavne významný rozmer nie sú spôsobilé vyvolať sťažovateľkou predstavovaný následok – ústavným súdom vyslovené porušenie v petite sťažnosti uvedených práv rozhodnutím krajského súdu.

17. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (koncentrovanom v jeho petite, pozn.).

18. Keďže sa sťažovateľka dožadovala porušenia vyslovenia označených práv aj rozhodnutím krajského súdu z 11. decembra 2013 (bod 5) a svoj návrh ústavne relevantným spôsobom neodôvodnila (bod 4), ústavný súd viazaný jej návrhom na rozhodnutie odmietol sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Ústavný súd konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv a predmetným rozhodnutím krajského súdu (najmä vzhľadom na sťažovateľkou uvedenú argumentáciu v sťažnosti). Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky.

20. K uvedenému ústavný súd ešte dodáva, že nie je jeho úlohou perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nim urobeným dielčím procesným/dočasným úkonom mal výhrady. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi. Preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, kedy procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústí do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, kedy určitý procesný/dočasný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne), hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem* – protiústavnosť konania nezaloží (pozri tiež I. ÚS 571/2013).

21. Ústavný súd v závere ešte poznamenáva, že 11. marca 2014 mu bolo doručené podanie spoločnosti EMPRESA NACIONAL DE ELECTRICIDAD S.A., Santa Rosa 76, Santiago, Chile, zo 7. marca 2013 označené ako „*Vyjadrenie... k ústavnej sťažnosti podanej spoločnosťou Crédit Agricole Corporate and Investment Bank*“, v ktorej uviedla, že „*Účelom tohto vyjadrenia je podporiť ústavnú sťažnosť Sťažovateľa (hoci jej presný obsah nepoznáme) s ohľadom, že napadnuté uznesenie porušilo... aj základné právo spoločnosti Endesa...*“. Keďže spoločnosť EMPRESA nebola účastníkom konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 32 Cb/64/2013 a jej podanie malo len podporný argumentačný charakter k tvrdeniam sťažovateľky, ústavný súd sa jeho posudzovaním nepovažoval za dôvodné samostatne zaoberať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2014